

Dkt. Robert A. Peterson, Ubinadamu na Dhambi, Kipindi cha 10, Umuhimu wa Dhambi wa Kisasa

© 2024 Robert Peterson na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Robert A. Peterson katika mafundisho yake kuhusu mafundisho ya ubinadamu na dhambi. Huu ni kipindi cha 10, Umuhimu wa Dhambi wa Kisasa. Mahony, Theolojia ya Dhambi kwa Leo: Maelezo ya Kibiblia ya Dhambi.

Tunaendelea na mihadhara yetu kuhusu fundisho la dhambi. Insha ya DA Carson inatutambulisha kwenye mada hii, Umuhimu wa Kisasa wa Dhambi, anaiita, na bado hajafikia hatua hiyo, bali dhambi na sheria.

Amezungumzia kuhusu dhambi iliyounganishwa na kazi ya Mungu na Shetani, na kisha dhambi, anaiita, imeunganishwa na miundo tofauti ya kitheolojia, dhambi na mafundisho ya mwanadamu, dhambi na mafundisho ya wokovu, anthropolojia, soteriolojia, dhambi na utakaso, nne, dhambi na sheria. Yohana anatuambia kwamba dhambi ni uasi-sheria, 1 Yohana 3:4. Ingawa wengine wamepuuza tamko hili kama ufafanuzi wa dhambi usio na kina, kwa kweli, ni ufafanuzi wenye uchungu tunapokumbuka ni sheria gani inayozingatiwa. Kimantiki, hii si mbali na kauli kwamba chochote kisicho cha imani ni dhambi.

Ukikumbuka ni nani na ni nani atakayekuwa lengo la imani yetu, si mbali na msisitizo wa Yesu kwamba amri muhimu zaidi ni kumpenda Mungu kwa moyo, roho, akili, na nguvu. Mara tu tunapogundua kwamba hii ndiyo amri moja ambayo huvunjwa kila tunapovunja amri nyingine yoyote ya Mungu, inatuonyesha kwamba uvunjaji wa sheria ni ufafanuzi mzuri wa dhambi. Dhambi ya dhambi iko katika kumkaidi Mungu na sheria yake.

Hata hivyo uhusiano kati ya dhambi na sheria ni mgumu. Unapita katika mihimili kadhaa. La kwanza ambalo tumeleza ni kwamba dhambi ni kuvunja sheria ya Mungu na hivyo kumkaidi Mungu mwenyewe.

Hii inajumuisha kushindwa kufanya yale ambayo Mungu anaamuru na kufanya yale ambayo Mungu anakataza. Kwa maneno ya ungamo la jumla, nukuu, hatujaacha chochote, tumeacha kufanya yale ambayo tulipaswa kufanya, na tumefanya yale ambayo hatupaswi kufanya, na hakuna afya ndani yetu, nukuu ya karibu. Ikiwa imetungwa kwa mhimili mwingine, hata hivyo, sheria kwa kweli husababisha dhambi, na kuisababisha itoke nje.

Kwa maneno mengine, dhambi ni uasi wa moyo kiasi kwamba amri na makatazo, mbali na kuwawezesha wenye dhambi kushinda dhambi zao, yana athari sawa na ile ambayo sheria inafanya katika akili na moyo wa kijana ambaye hajakomaa. Ikiadilishwa tena, sheria inaweza kuonekana kufanya kazi si tu katika uwanja huu

wa kisaikolojia bali pia katika mhimili wa historia ya ukombozi. Dhambi inayoongoza kwenye kifo ipo kwa wingi muda mrefu kabla ya kutolewa kwa sheria huko Sinai, Warumi 5 :13-14, kiasi kwamba sheria inapofikiriwa kama ufunuo uliotolewa kupitia Musa, sheria hucheleva kutokea.

Lakini kazi nyingine kati ya nyingi ni kuanzisha miundo tata ya hema, hekalu, ukuhani, mfumo wa dhabihu, na sherehe, kama vile Pasaka na Siku ya Upatanisho, zote zimeundwa kuanzisha njia zinazotupeleka kwa Yesu, ambaye ndiye hekalu la mwisho, kuhani wa mwisho, dhabihu ya mwisho, Pasaka ya mwisho, dhabihu ya mwisho ya damu siku ya mwisho ya upatanisho. Hivyo, sheria inamleta Yesu, anayeharibu dhambi. Inatuleta kwenye injili, ambayo pekee ni nguvu ya Mungu na huleta wokovu.

Sheria ina majukumu mengi kuhusiana na dhambi, lakini haina uwezo wa kumweka huru mwenye dhambi kutoka kwa nguvu zake zinazomfanya mtumwa na matokeo yake. Itakuwa rahisi kuonyesha uhusiano wa dhambi na kila ujenzi muhimu wa kitheolojia unaotegemea Maandiko. Ingawa ni muhimu kiasi gani, kuchunguza baadhi yake kutatosha.

Inatosha. Kutafakari kuhusu dhambi ni muhimu ili kuelewa mateso na uovu. Tano, njia nyingine ya kuonyesha kuenea kwa dhambi katika mijadala yote mikubwa ya kitheolojia ni kuelezea nafasi yake katika uchanganuzi wa kitheolojia ambao ni wa kubuni zaidi na wa mpangilio wa pili kuliko aina za miundo ya kitheolojia ambayo tumetaja hadi sasa.

Tutatoa mfano mmoja tu. Mara tatu au nne katika kipindi cha miaka minane au kumi iliyopita, Carson anasema ametoa hotuba ndefu kuhusu theodicy, tatizo la uovu dhidi ya Mungu. Sijawahi kuiita hivyo; anasema ilikuwa na kichwa kama Jinsi Wakristo Wanavyopaswa Kufikiria Kuhusu Mateso na Uovu.

Nilichojaribu kufanya ni kuzamisha nguzo sita kuu ardhini. Nguzo hizi sita, zikijumuishwa pamoja, zilitoa msingi wa kutosha kuunga mkono njia ya Kikristo ya kutafakari uovu na mateso. Sita hizo zilipaswa kuchukuliwa pamoja.

Nguzo moja pekee haikuwa ya kutosha kabisa, na hata nne au tano zilikuwa dhaifu sana na ziliacha muundo huo ukiwa na uimara hafifu. Jambo la kuvutia ni kwamba nguzo zote zina uhusiano na dhambi. Jambo la kuvutia ni kwamba nguzo zote katika jengo la Carson zinatusaidia kuelewa mateso na uovu vina uhusiano gani na dhambi.

Nguzo ya kwanza niliyoipa jina ni Masomo Kutoka Mwanzo wa Biblia. Hii inashughulikia uumbaji, ambapo Mungu hufanya kila kitu, ikiwa ni pamoja na ndoa, huwapa wanadamu jukumu la kutawala chini ya Mungu, anawazunguka kwa mazingira ya kupendeza, na zaidi ya yote, uwepo wake mwenyewe, na kutangaza kila kitu chema. Simulizi linaendelea hadi anguko, hadi mwanzo wa ibada ya sanamu,

dhambi, na athari zake za muda mfupi na mrefu, ikiwa ni pamoja na kifo na kutengwa na Mungu, na laana zilizotamkwa kwa pande mbalimbali na maana yake.

Ukweli mbaya ni kwamba wanadamu wamepoteza haki yao ya kutarajia Mungu muumba wao awapende na kuwajali ili akifanya hivyo, ni kwa sababu yeye ni mkarimu kupita kiasi kuliko wanavyostahili. Tafakari ya kitheolojia kuhusu jinsi mada hizi zinavyoelezewa katika maandiko hutukumbusha kwamba vita vyote, chuki, tamaa, tamaa, na uasi wote, ibada ya sanamu, dhambi, na uasi wa wanadamu, hata kile tunachokiita majanga ya asili, kwanza kabisa ni wito usio wazi wa toba. Kulingana na Yesu, Luka 13 :1 hadi 5, mbali na kuwa kitu ambacho Mungu aliumba, dhambi ni uasi dhidi ya Mungu muumba.

Kuna matokeo mengi kwa theolojia, kuanzia na ukweli kwamba Mungu hana deni letu la baraka, ustawi, na afya. Anachotudai ni haki, ambayo yenyewe inatuhakikishia uharibifu wetu. Hata hivyo, hoja yangu kwa madhumuni ya insha hii ni kwamba nguzo hii, marekebisho haya katika mandhari ya kibiblia, yamefungwa sana na dhambi.

Mtu hawezi kufikiria kwa muda mrefu kuhusu ugumu wa theodiki kwa njia ya uaminifu wa kibiblia bila kushindana na kile Biblia inasema kuhusu dhambi. Na hiyo ndiyo nguzo ya kwanza tu. Ya pili ni masomo kutoka mwisho wa Biblia, ambapo lazima tufikirie kuhusu kuzimu, mbingu mpya, dunia mpya, ufufuo, kuwepo, Yerusalemu mpya, ulimwengu ambapo hakuna kitu kichafu kitakachoingia. Mtu haendelei mbali sana kabla ya kugundua kuwa mjadala unazunguka tena kwenye mada ya dhambi.

Nguzo ya tatu ni siri ya majaliwa. Hapa, mtu anapambana si tu na maandiko mengi yanayozungumzia ukuu wa Mungu bali pia na maandiko yanayozungumzia ukuu wa Mungu juu ya ulimwengu uliojaa dhambi nyingi.

Ingekuwa rahisi kufanyia kazi nguzo zote sita na kufupisha mchango wao katika kuunga mkono nadharia iliyojengeka vizuri na inayoaminika kibiblia, lakini hoja katika kila kisa ni kwamba nguzo hizi hazina maana ikiwa mtu anajaribu kuziondoa kutoka kwa tafakari za kina kuhusu dhambi. Kwa kifupi, dhambi iko kila mahali katika mijadala yote mikubwa ya kitheolojia. Hilo linachukua vidokezo vyake kutoka kwa Maandiko.

Kwa muhtasari, ikiwa tunataka kufikiria kihalisi kuhusu umuhimu wa fundisho la dhambi katika utamaduni wa leo, lazima tuanze na umuhimu wake wa ndani, mahali ambapo dhambi inashikilia ndani ya matrix ya tafakari ya kitheolojia iliyoamuliwa kibiblia. Whoo ! Sehemu ya pili ya insha hii ni fupi zaidi. Dhambi ni ya kisasa.

Kwanza kabisa, umuhimu wa ndani wa dhambi. Sasa, umuhimu wa kisasa wa dhambi. Chini ya kichwa hiki, nitazingatia baadhi ya njia ambazo fundisho la dhambi

linaloaminika kibiblia hushughulikia baadhi ya sifa za enzi yetu na eneo letu la kihistoria.

Nitataja mambo matatu. Kwanza, tunaishi katika wakati wa vurugu na uovu wa ajabu. Kwanza, ni miaka 13 tu imepita tunapomaliza karne yenye umwagaji damu mwingi.

Ni miaka 23 tu imepita tangu tufunge karne yenye umwagaji damu zaidi katika historia ya binadamu. Hakuna mauaji moja tu ya Wayahudi. Ongeza kwenye mauaji ya Wayahudi ya Wanazi, njaa ya Waukraine milioni 20 ya Stalin, mauaji ya Wamao ya labda, labda, hatuwezi hata kuyapima, Wachina milioni 50, mauaji ya kati ya robo na theluthi moja ya idadi ya watu wa Kambodia, mauaji ya kikabila ya Watutsi na Wahutu, na utakaso mbalimbali wa kikabila.

Tutahesabu uharibifu, wa nyenzo na kisaikolojia, wa ugaidi katika aina zake zote, wa ulaji usiozuiliwa, wa uharibifu wote unaosababishwa na matumizi mabaya ya dawa za kulevya za aina mbalimbali, ikiwa ni pamoja na ulevi? Mapinduzi ya kidijitali yanayoleta maboresho ya ajabu katika utafiti, utunzaji wa data, na mawasiliano pia hutuletea ufikiaji wa ponografia ya papo hapo, ambayo pamoja na uharibifu usioelezeka unaofanywa kwa mahusiano ya mwanamume na mwanamke kwa ujumla na hasa kwenye ndoa. Je, tuongeze ukatili wa ubaguzi wa rangi, unyonyaji wa wanyonge, na uchoyo na uvivu katika aina zake zote? Na vipi kuhusu dhambi hizo kubwa na zinazoenea kote ambazo kimsingi ni ukosefu wa fadhila fulani? Uchafu, uasi, kutoomba, mioyo isiyopenda, kutoshukuru. Ninaanza kuona kwamba mihadhara hii inaweza kuwa ya kukatisha tamaa sasa.

Lo! Licha ya ushahidi mwingi unaotuzunguka kila upande, wengi katika kizazi chetu wamejiona kama watu wema kimsingi. Mitazamo ya Pollyannish imejaa. Ikiwa kuna mambo mabaya duniani, kimsingi ni yale ambayo watu wengine hufanya.

Dini zingine, rangi zingine, vyama vingine vya siasa, vizazi vingine, sekta zingine za kiuchumi, na tamaduni ndogo ndogo. Bila shaka kila kizazi hujiona kuwa bora kuliko kilivyo, lakini katika ulimwengu wa Magharibi, kizazi hiki kimezidisha upofu wa maadili kwa kiwango cha juu zaidi. Kwa mfano, moja ya sababu ambazo waanzilishi wa Marekani walijenga katiba yenye mgawanyo wa madaraka na mfumo wa udhibiti na mizani ni kwamba waliamini hatua zilipaswa kuchukuliwa ili kupunguza dhambi iliyoenea, hasa tamaa ya madaraka.

Kwa upande mwingine, wengi katika jamii yetu hawajui hata hatari zinazojificha kila mahali wakati kizuizi kimoja au kingine cha serikali au jamii kinapopata ushawishi mkubwa. Kwa kifupi, umuhimu wa kwanza na dhahiri zaidi wa kisasa wa kuhubiri fundisho thabiti la dhambi ni kwamba linakabiliana na kutokuwepo kwa mafundisho kama hayo kwa ujumla. Kwa maneno mengine, umuhimu wa kwanza wa kisasa wa mafundisho ya kibiblia kuhusu dhambi si kwamba yanaendana vyema na mitazamo

ya ulimwengu ya kisasa na, kwa hivyo, hutoa njia nzuri ya mwingiliano wa kufikiria, lakini haswa, linakabili na kutokuwepo na ufahamu mbaya wa dhambi.

Katika mkondo mzima wa historia ya ukombozi, hii ilikuwa moja ya kazi kuu za sheria: kuleta hatia ya dhambi. Ingawa wahubiri wengi katika utamaduni wa Matengenezo wameichukulia Wagalatia 3 kana kwamba inaamuru kwamba njia ya kuhubiri injili kwa watu binafsi ni kuanzia na sheria, tukiwa na uhakika kwamba sheria ndiyo mlinzi wetu, Pidagogos. Wagalatia 3:24, ili kutufanya tuone hitaji letu la Kristo na neema. Uchunguzi wa makini wa muktadha unaonyesha kwamba lengo la sura hiyo si jukumu la sheria katika ubadilishaji wa mtu binafsi bali jukumu la sheria katika tamthilia ya historia ya wokovu.

Ikiwa uelewa wa Paulo kuhusu ahadi aliyopewa Ibrahimu ni sahihi, mstari wa 1 hadi wa 4, mtu anaweza kuuliza kwa nini sheria imetolewa. Mstari wa 19, kwa nini isiende haraka sana kutoka ahadi hadi utimilifu? Katika sehemu mbalimbali, Paulo anatoa majibu kadhaa ya ziada kwa swali hilo, lakini sehemu ya jibu ni kwamba sheria katika Maandiko, ikinukuu, ilifunga kila kitu chini ya udhibiti wa dhambi ili kile kilichoahidiwa, kikitolewa kupitia imani katika Yesu Kristo, kiweze kupewa wale wanaoamini Wagalatia 3:22. Lakini ukweli kwamba agano la sheria lingepaswa kutawala kwa karibu milenia moja na nusu unaonyesha jinsi ilivyokuwa muhimu kwa Mungu kufikia uvumilivu, marudio, ukatili, nguvu ya utumwa, na upungufu wa dhambi ya mwanadamu, na kutoweza kabisa kwa wanadamu kujitenga nayo. Ni vipi tena waasi wa kibinadamu watamlilia Mungu neema, isipokuwa kwa imani kile kilichoahidiwa? Sio tofauti, kizazi ambacho hakijui dhambi yake, huku kikiwa kimejawa na dhambi, kinahitaji sana fundisho thabiti la dhambi ili kuanza kuelewa ukombozi.

Pili, kusita kwa postmodernism kutambua uovu. Pili, leo, kuna vitabu vichache vilivyochapishwa vinavyofafanua na kutetea postmodernism kuliko ilivyokuwa miaka 15 iliyopita. Huko Ulaya, karibu hakuna mtu anayesoma Michael Foucault tena, sembuse Jacques Derrida.

Baadhi ya wanafunzi wa shahada ya kwanza wa Marekani bado wanaagizwa dozi zenye sumu za postmodernism, lakini wanafunzi wa shahada ya kwanza wamezidi kuiacha pombe hiyo. Kama jambo la kisasa la epistemolojia na kitamaduni, postmodernism katika sehemu nyingi za ulimwengu wa Magharibi imepita tarehe yake ya mwisho. Hata hivyo, hata hivyo, uchafu, matokeo ya uharibifu, na takataka za postmodernism zinaweza kuonekana kila mahali.

Miongoni mwa vipande vinavyoonekana zaidi ni vile vinavyosita kutambua uovu, kwa kiasi kikubwa kwa dhana kwamba mema na mabaya, mema na mabaya, si kitu kingine zaidi ya miundo ya kijamii. Mazingira kama hayo yanaweza yasionekane kuwa muktadha bora wa kitamaduni wa kuzungumzia dhambi. Ubaya unaohusiana na

utegemezi wa maadili hauonekani kuwa mzuri sana kwa kutafakari kwa wingi kile ambacho Biblia inasema kuhusu dhambi.

Hata hivyo, kwa mara nyingine tena, ni hitaji la hilo linalofanya tafakari ya kibiblia kuhusu dhambi kuwa muhimu sana. Uchoyo mkubwa wa kitamaduni dhidi ya aina ya dhambi unamaanisha kwamba wahubiri wengi wanapendelea kuzungumzia udhaifu, makosa, misiba, kushindwa, kutolingana, maumivu, kukatishwa tamaa, upofu, na chochote kile isipokuwa dhambi. Matokeo yake ni kwamba taswira ya kibiblia ya Mungu imepotoshwa, kama vile mpango wake wa ukombozi ulivyo.

Kuelewa kile Biblia inasema kuhusu dhambi katika utamaduni huu, bila shaka, ni vigumu sana. Kwa upande mwingine, ugumu huo ni kipimo cha hitaji na, kwa hivyo, umuhimu wa kisasa wa matibabu madhubuti ya dhambi. Tatu, sifa kuu ya uvumilivu mpya.

Tatu, masuala kadhaa yameibuka ambayo hayawezi kushughulikiwa kwa urahisi bila mafundisho ya kibiblia kuhusu dhambi yaliyoundwa vizuri. Mojawapo ya haya ni mkazo wa sasa kuhusu uvumilivu, lakini uvumilivu uliofafanuliwa hivi karibuni na kuwekwa katika nafasi mpya. DA Carson aliandika kitabu, *The Intolerance of Tolerance*, 2012.

Mungu wangu. Ni msimamo mpya unaovutia umakini wetu kwa sasa. Hapo awali, uvumilivu katika utamaduni wowote ulijadiliwa kuhusiana na mfumo fulani wa maadili uliokubaliwa kwa ujumla au uliowekwa, wa kidini au mwingine wowote.

Mara tu mfumo wa thamani ulipoanzishwa katika utamaduni, maswali yaliibuka bila shaka kuhusu ni kwa kiasi gani mtu anaweza kutofautiana nao kabla ya kukabiliwa na vikwazo vya kisheria, kimahakama, au vingine vya kulazimisha. Ndani ya mipaka, tamaduni nyingi zimehitimisha kwamba kiwango fulani cha kutokubaliana kinaweza kuwa jambo zuri. Ni serikali dhalimu pekee ndizo zinazoruhusu karibu kutovumiliana kwa wale wasiokubaliana.

Lakini hiyo ina maana kwamba mfumo wa thamani wenyewe ndio jambo muhimu. Sifa za uvumilivu ni za kichaa kwenye mfumo wa thamani wenyewe. Na jamii yoyote, samahani, haijalishi ina uvumilivu kiasi gani, huweka mipaka mahali fulani.

Kwa mfano, tanbihi, utamaduni wa Magharibi uko wazi sana kwa shughuli mbalimbali za ngono, lakini nchi zote za Magharibi huweka mipaka katika desturi ya unyanyasaji wa watoto. Namshukuru Mungu. Hata hivyo, katika sehemu kubwa ya ulimwengu wa Magharibi kwa sasa, kuna makubaliano machache sana ya kitamaduni kuhusu mema na mabaya, mema na mabaya, utakatifu na dhambi, huku uvumilivu ukiinuliwa hadi kiwango cha juu zaidi katika ngazi ya maadili.

Sio kwamba tumechukua hatua hiyo kwa kujitambua. Badala yake, kwa sababu ambazo nimejaribu kuelezea kwingineko, uvumilivu umekuwa muhimu zaidi kuliko ukweli, maadili, au mfumo wowote wa thamani unaoshikiliwa sana. Uvumilivu unakuwa wema mkuu, Mungu mkuu katika kundi la utamaduni, katika nyanja ya kuwepo ambayo mara nyingi hubishana na maneno machache tu ambayo yana malengo mengine machache yanayokubalika sana. Kejeli ngumu ni kwamba wale wanaoshikilia kwa uthabiti sifa kuu ya uvumilivu huu mpya, kwa kiasi kikubwa, ni wasiovumilia sana wale ambao hawakubaliani nao.

Kusudi langu la kujihusisha na msamaha huu ni kueleza kwamba kupinduliwa kwa uvumilivu huu mpya usiovumilika kunategemea sana kupata mfumo wa thamani unaothamini kitu zaidi ya uvumilivu mpya. Ni vigumu kufanya mjadala uliokomaa na endelevu kuhusu, tuseme, hekima au vinginevyo ya kutoa ndoa ya jinsia moja katika sheria wakati upande mmoja, badala ya kushindana na masuala ya kiini, unapuuza upande mwingine kama usiovumilika na unashangiliwa katika utamaduni kwa kufanya hivyo. Bila kudhibitiwa, uvumilivu huu mpya utawaweka watu wengi kwenye minyororo mapema au baadaye.

Ili iweze kupingwa, lazima kuwe na mfumo wa thamani ya kitamaduni unaoonekana kuwa wa thamani zaidi, wema wa juu zaidi, kuliko uvumilivu mpya wenyewe. Na moja ya vipengele muhimu vya kufikia lengo hili ni uundaji upya wa mtazamo thabiti wa dhambi na, kwa hivyo, wa mema na mabaya katika utamaduni. Kwa muhtasari, umuhimu wa kisasa wa mafundisho ya kibiblia kuhusu dhambi unaeleweka vyema, kwanza, wakati nafasi ya dhambi ndani ya Biblia yenyewe inaeleweka, na pili, tunapogundua jinsi utamaduni wetu unavyohitaji kuumbwa tena na kile ambacho Biblia inasema kuhusu dhambi.

Insha ya DA Carson. Natumaini umeipata kama yenye kufundisha, yenye kuelimisha, na hata onyo, ikitoa onyo kama mimi nilivyofanya. Katika kitabu hicho hicho kiitwacho *Fallen*, ambacho nilikihariri pamoja na Morgan, mshauri wake wa zamani John W. Mahoney aliandika *A Theology of Sin for Today*.

Tukichukua mtazamo wa baada ya anguko kuhusu dhambi, katika muktadha mwingine, nimesema kwamba, kwa shukrani kwa Richard Gaffen wa Seminari ya Westminster huko Philadelphia, kuhusu maandishi yake ya busara, kwamba tofauti muhimu zaidi katika maandiko si ile iliyofupishwa katika Waebrania 1:1, na 2, yaani Agano la Kale, Agano Jipya, lakini muhimu zaidi ni kabla ya anguko, baada ya anguko, kwa sababu anguko na dhambi inayotokana na hilo na matokeo yake hubadilisha kila kitu. Ndani yake, bila shaka, Agano hilo mbili ndilo mgawanyiko wake muhimu sana. Kuhusu mtazamo wa baada ya anguko, dhambi ina pande na misemo mingi tofauti.

Maandiko pia hutumia safu ya maneno kwa ajili ya dhambi na yanaelezea kwa njia nyingi tofauti. Ifuatayo ni muhtasari wa matumizi ya kibiblia na hutumika kama

ufafanuzi wa ukweli wa baada ya anguko. Kwa hivyo, tunashughulika sana sasa na maelezo ya kibiblia kuhusu dhambi.

Dhambi ni kushindwa kumtukuza Bwana na kitendo cha uasi dhidi ya viwango vyake vilivyowekwa. Ukweli huu wa pande mbili unaonyesha kutokuwepo kwa haki ya Mungu na uwepo wa uasi wa mwanadamu. Kila dhambi, wazo, neno, au tendo lina vipengele hivi viwili.

Uchambuzi wa kimsamiati wa maneno ya kibiblia unaonyesha waziwazi uwili huu. Maandiko hutumia maneno mengi tofauti kwa ajili ya dhambi, ishara ya utajiri na umuhimu wa dhana hiyo. Hata hivyo, utofauti wa maana miongoni mwa maneno ya Kigiriki na Kiebrania unaweza kupunguzwa hadi mawili.

Ya kwanza ni yale maneno yanayoona dhambi kama kushindwa, upungufu. Kwa maana hii, dhambi ni kushindwa kushika sheria ya Mungu. Uasi-sheria, 1 Yohana 3:4. Ukosefu wa haki ya Mungu, Warumi 1:18. Ukosefu wa heshima kwa Mungu, Warumi 1:18, Yuda 15.

Kukataa kujua, Waefeso 4:18 . Na, muhimu zaidi, kupungukiwa na utukufu wa Mungu, kukosa lengo, Warumi 3:23. Kwa hivyo, dhambi ni sifa inayokosekana katika tendo lolote la kibinadamu linalosababisha kushindwa kumtukuza Bwana kikamilifu. Kwa mfano, je, yeyote kati yetu anaweza kuthibitisha kwamba tumempenda Mungu kikamilifu kama anavyotaka? Ingekuwa upumbavu kudai hivyo. Wakati kipengele cha upendo kamili kwa Mungu, wengine, na sisi wenyewe, hata sisi wenyewe, kinapokosekana katika matendo yetu yote, nia, samahani, kutokana na mitazamo yetu yote, nia, maneno, au matendo, inawafanya kuwa wabaya mbele za Bwana.

Augustine aliita kipengele hiki hasi cha dhambi uhaba, ukosefu wa ubora mzuri ulio ndani ya uumbaji. Pia alitambua uhaba huu kama kiini cha dhambi zote. Mji wa Mungu, Mji wa Mungu wa Augustine, 9.13, sura ya 9, sehemu ya 13.

Seti nyingine ya maneno inaangazia kipengele chanya au kinachofanya kazi cha dhambi. Maneno kama vile uasi au kupotoka kutoka kwa njia iliyowekwa, uasi, na kusikia kunakosababisha kutotii husisitiza upinzani au kutotii kwa nguvu kulingana na amri za Mungu. Kitendo cha Adamu bustanini kina sifa ya kila moja ya maneno haya.

Warumi 5:14 , uasi . Kutotii , Warumi 5: 15-18, uasi, kutotii , 5:19, uasi, 5:15-18. Katika kila kisa, sheria iliyovunjwa ndiyo lengo. Dhambi ya baada ya anguko ni kushindwa kuonyesha kiwango kamili cha Mungu na pia kitendo cha uasi dhidi ya viwango vyake.

Paulo pia alisisitiza sehemu mbili za dhambi katika Waefeso 2:1, ambapo alielezea kifo cha kiroho kama kinavyoonyeshwa katika makosa na dhambi. Dhambi ni ya kibinafsi na ya kijamii. Dhambi, kwa ufafanuzi, ni tendo la makusudi.

Ilianza katika Bustani ya Edeni na kosa la mtu binafsi. Maneno tofauti ya kibiblia yanahusu hasa dhambi ya mtu binafsi. Hata mafundisho ya Paulo kuhusu ueneaji wa dhambi katika Warumi 1:3 yanarejelea matendo au maneno ya watu binafsi.

Hata hivyo, dhambi ni zaidi ya uasi wa kibinafsi. Ukweli wa baada ya anguko pia unaonyesha makosa ya kijamii. Hasa, dhambi ya kijamii ina pande mbili.

Kwanza, kila tendo la dhambi la mtu binafsi huvuruga mtandao mzima wa wanadamu. Maneno na vitendo vya mtu binafsi huanzisha matokeo ya kijamii. Chaguzi zote za wanadamu zinahusiana.

Frederick Buechner alilinganisha muktadha wa kibinadamu na utando wa buibui ambapo kila usumbufu, nukuu, iliweka kitu kizima kama nukuu ya karibu na ya kutetemeka. Dhambi ya mtu mmoja, Akani, ilisababisha kushindwa kwa Israeli mahali padogo panapoitwa Ai, Yoshua 7. Katika mazingira ya kisasa, si vigumu kufuatilia athari za vurugu za majumbani, uhalifu wa chuki, ponografia, na talaka kwenye familia na muktadha mpana wa kitamaduni. Dhambi ya kijamii pia inaonekana katika miundo ya kijamii inayoeneza uovu wa ubaguzi, chuki, na ubaguzi.

Vipi kuhusu kampuni kubwa ya uchapishaji inayowashinikiza wahariri na waandishi wa habari kuwa wa kwanza na hadithi, bila kujali jinsi mbinu zao zinavyoweza kuwa zisizo za kimaadili? Hali nyingi huja akilini ambapo utamaduni wa udanganyifu huundwa ili kulinda shirika. Vipi kuhusu taasisi zinazotawaliwa na utamaduni wa kutoaminiana, zinazowaweka wafanyakazi katika mzunguko mbaya wa uvumi na udanganyifu? Sehemu moja kuu ya huduma ya kinabii katika Israeli ilikuwa mapambano ya dhambi za kijamii, ambayo yalikiuka agano na kuchochea hukumu ya Bwana. Kuanzia mzunguko wa uasi hadi hukumu hadi toba hadi urejesho, kipindi cha waamuzi kinaonyesha mwelekeo endelevu wa kijamii kuelekea ibada ya sanamu.

Ufafanuzi, utafiti wangu wa kunufaika na wasomi wa Agano la Kale unaniambia labda kuna sehemu moja tu katika waamuzi ambapo kuna toba ya kweli, au tuseme, kuna kilio kwa Mungu kwa kukata tamaa kwamba angepunguza adhabu, kwamba angepunguza maumivu, si toba ya kweli kwa Mungu. Israeli ililetwa chini ya hukumu ya Mungu kupitia makosa ya Yeroboamu. Nukuu, ataiacha Israeli kwa sababu ya dhambi za Yeroboamu, alizotenda na ambazo aliwafanya Israeli watende dhambi.

1 Wafalme 14:16. Mara kwa mara, unasikia kitu kama hicho. Alitenda dhambi za baba yake, Yeroboamu, mara kwa mara.

Katika manabii wa baadaye, Amosi alihubiri dhidi ya dhuluma. Amosi 5:12. “Maana najua makosa yenu ni mengi na dhambi zenu ni kubwa. Ninyi mnaowaonea wenye haki na kupokea rushwa na kuwazuia maskini langoni.”

Isaya alifichua uasi wa taifa kutoka kwa Mungu. Isaya 1:2 hadi 4. Pamoja na ufiadini katika mfumo wa sheria. Isaya 10:1 hadi 4. Yereimia alilishtaki taifa kwa kuwatendea yatima. Yereimia 5:28-29.

Kitabu cha Yona kinafichua ubaya wa utaiifa wa Kiyahudi, udini uliosababisha kutoaminiana na chuki kitaifa.

Tatu, dhambi ni kitendo cha makusudi, kama ilivyo hali ya sasa ya kuwepo kwa mwanadamu. Ukweli wa baada ya anguko unahusisha ukamilifu wa kuwepo kwetu kwa uasi, tunachofanya, na pia sisi ni nani.

Dhambi ni kitendo cha kibinafsi. Hutokana na chaguo la mtu binafsi na kwa hivyo, ni suala la uwajibikaji. Ezeieli 18:4. Mwanafunzi anayedanganya kwenye mtihani anakiuka kanuni za maadili za shule lakini pia anakiuka viwango vya maadili vya Mungu.

Mume anayesaliti viapo vyake vya ndoa kwa kufanya uzinzi anatenda dhambi kimakusudi. Katika kila kisa, chaguo la kibinafsi hufanywa. Dhambi ni tendo la kimakusudi.

kila tendo la dhambi hutokana na hali ya dhambi au hali ya kuwepo, ambayo pia ni dhambi. Ugumu wa moyo na kutokuamini ni dhambi. Waebrania 3:12.

Inazungumzia moyo mwovu usioamini unaomwacha Mungu aliye hai. Funga nukuu. Dhambi za kibinafsi si matukio ya pekee tu.

Matendo na maneno yetu yote yanaonyesha sisi ni nani. Mathayo 7:17. Mti mbaya huzaa matunda mabaya.

Tunawajibika kikamilifu kwa matendo yetu ya dhambi pamoja na hali ya dhambi tuliyo nayo, ingawa hatuwezi kubadilisha sisi ni nani. "Je, Mkushi anaweza kubadilisha ngozi yake au chui madoa yake? Ndipo ninyi pia mnaweza kufanya mema mliozoea kutenda mabaya, lakini hamwezi." Yereimia 13:23.

Biblia pia hutumia maneno dhambi na dhambi kwa njia iliyofafanuliwa kwa uangalifu. Kwa mfano, 1 Yohana 1 8 hadi 10. Moja ni hali ya dhambi, na nyingine inarejelea matendo tofauti ya dhambi.

Robert Culver alifafanua tofauti hii. Usomaji makini wa Maandiko hugundua tofauti muhimu kati ya dhambi na dhambi. Hili linaweza kueleweka wazi kuhusiana na vifungu viwili vinavyofanana lakini tofauti kidogo.

Yaani, atawaokoa watu wake kutoka katika dhambi zao. Mathayo 1 21. Na nukuu, tazama Mwana-Kondoo wa Mungu aichukuaye dhambi ya ulimwengu.

Yohana 1:29. Dhambi za zamani ni dhahiri zinarejelea matendo mengi maovu ya watu. Rejea ya mwisho, dhambi ya ulimwengu, inazungumzia hatia ya ulimwengu mbele za Mungu ambayo watu wote wanashiriki.

Robert Culver, Theolojia ya Kimfumo. Maelezo ya kitheolojia kwa hili yanaitwa dhambi ya asili. Mafundisho haya yanajumuisha kitendo cha kihistoria cha usaliti kilichofanywa na Adamu katika Mwanzo 3:1 na baadae.

Ukweli kwamba watu wote wanaingia katika maisha ya kibinadamu wakiwa wametengwa na Mungu. Zaburi 51.5. Waefeso 2.1. Na wanatangazwa kuwa na hatia kwa sababu ya dhambi ya Adamu na hali inayoendelea ya uasi dhidi ya Mungu ambayo tunaishi na ambayo matendo yote ya dhambi hutokana nayo. Sisi, kwa nukuu, kwa asili, ni watoto wa ghadhabu.

Waefeso 2:3. Nukuu, dhambi ya asili si dhambi ambayo mtu huitenda. Inakaa katika asili na utu wa mwanadamu ili hata kama hakuna wazo moja baya lililowahi kupita akilini mwa mtu, hakuna neno lisilo na maana lililowahi kupita midomoni mwake, na hakuna tendo ovu linalotoka mikononi mwake, asili ya mwanadamu bado ingeharibika kwa sababu ya dhambi hii. Inazaliwa ndani yetu na ndiyo chanzo cha dhambi zote halisi, iwe zinajumuisha mawazo, maneno, au matendo maovu.

Funga nukuu. Walter Nagel, Dhambi kama Sababu ya Ghadhabu ya Mungu. CTM, Oktoba 1, 1952.

Philip Hughes anaelezea, kwa nukuu, fundisho la dhambi ya asili linasema kwamba dhambi ya kwanza ya mwanadamu wa kwanza, Adamu, ambayo ilikuwa chanzo cha anguko, kwa maana fulani ni dhambi ya wanadamu wote na kwamba ipasavyo, asili ya mwanadamu imeambukizwa na ufiadi wa dhambi hiyo na jamii ya wanadamu kwa ujumla ina hatia yake. Dhambi inaonyesha kategoria inayofuata, ambayo ni ufiadi mkubwa wa moyo wa mwanadamu. Biblia hutumia mifano kadhaa ya picha kuelezea hali ya mwanadamu katika dhambi, ambayo kitheolojia huitwa upotovu.

Magonjwa ya kimwili kama vile upofu, kutoona, uziwi, kutosikia, bubu, na kutoweza kuzungumza yanaangazia sehemu muhimu inayokosekana katika kila kisa. Hali hizi za kimwili si dhambi zenyewe, Yesu anaonyesha hili waziwazi katika Yohana 9, lakini hutumika kama taswira ya hali ya kiroho ya wenye dhambi. Mifano ya dhambi imejaa na hutumika kama chanzo kikubwa cha kuelewa upotovu wa binadamu.

Gary Anderson anaandika mabadiliko ya sitiari kutoka kwa msisitizo wa Agano la Kale juu ya dhambi kama mzigo hadi msisitizo wa Agano Jipya juu ya deni. Mathayo 6:12, katika Sala ya Bwana, na utusamehe deni zetu kama tunavyowasamehe wadeni wetu. Miongoni mwa maelezo haya ya hali ya mwanadamu, machache yanaonekana wazi zaidi kuliko uchambuzi wa kibiblia wa moyo wa mwanadamu.

Yesu anauonyesha moyo kama chemchemi inayomimina aina zote za dhambi, Mathayo 15:19 hadi 20, Marko 7:21 na 22. Angalau ninapaswa kusoma mojawapo ya hizo. Iwe unaosha mikono yako au la haikutii unajisi kiroho, Yesu anasema, lakini kile kitokacho kinywani hutoka moyoni, nacho humtia mtu unajisi.

Kwa maana moyoni hutoka mawazo mabaya, uuaji, uzinzi, uasherati, wizi, ushuhuda wa uongo, na kashfa. Haya ndiyo yamtiayo mtu unajisi, lakini kula bila kunawa mikono hakumtii mtu unajisi. Katika Yeremia 17:9, moyo unaelezewa kuwa wa udanganyifu, mgonjwa wa kufisha, na usio na uwazi kabisa.

Nukuu, ni nani awezaye kuelewa? Mstari unaofuata unasema, Mimi, Bwana, niliuchunguza moyo. Uovu mkubwa uliotangulia gharika ulitokana na uharibifu wa moyo, Mwanzo 6:5 na 8:21. Mithali 21:4 inasema, "macho ya kiburi na moyo wa majivuno; taa ya waovu ni dhambi." Mazoea maovu huanza moyoni, Ezekieli 11:21.

"Lakini wale ambao mioyo yao hufuata machukizo yao na machukizo yao, nitaleta matendo yao juu ya vichwa vyao, asema Bwana Mungu." Katika Hosea 10:2 watu wanahesabiwa kuwa na hatia kwa sababu mioyo yao haina uaminifu.

Yesu alifundisha kwamba yule anayemtamani mwanamke moyoni mwake kwa njia isiyo ya haki anafanya kitendo cha uzinzi naye kutoka moyoni, Mathayo 5:28. Paulo alidai kwamba kwa sababu ya ukaidi wako, ninanukuu, moyo usiotubu, unajiwekea ghadhabu siku ya ghadhabu na uasi na siku ya ghadhabu na ufunuo wa hukumu ya haki ya Mungu, Warumi 2 :5. Mwandishi wa Waebrania aliuita moyo usioamini, Waebrania 3:12. Ikitafsiriwa kwa ujumla, moyo si utaratibu tofauti ndani ya wanadamu bali ni mtu mzima anayetazamwa kutoka kwa undani wa utu wake.

Kwa hivyo, shughuli za dhambi za maisha ya mtu binafsi huonyesha hali ya moyo wa mtu binafsi mbele za Mungu. Katika hotuba yetu inayofuata, nitaendelea na kozi hii na kushughulika na mada kama hizi. Dhambi wakati huo huo inahusisha kutenda, kuacha kutenda, na kutokamilika.

Dhambi inajumuisha tabia yetu na matendo yetu ya kutotii. Dhambi inajumuisha hatia, dhana muhimu sana. Dhambi ni chukizo la kibinafsi kwa Mungu wa Biblia na tabia yake ya haki.

Dhambi ni kipengele cha kishenzi katika uumbaji wa Mungu, na haitakuwepo kila wakati. Dhambi ni kushindwa kumfananisha Muumba na ulimwengu. Dhambi hualika ghadhabu ya Mungu.

Nitaongeza kutoka kwa maelezo yangu mwenyewe kwamba dhambi ni udanganyifu. Na mwishowe, dhambi ilikuwa na mwanzo dhahiri katika historia ya mwanadamu na

hatimaye itashindwa. Asante kwa umakini wako mzuri na kupendezwa na mambo haya.

Huyu ni Dkt. Robert A. Peterson katika mafundisho yake kuhusu mafundisho ya ubinadamu na dhambi. Huu ni kipindi cha 10, Umuhimu wa Dhambi wa Kisasa. Mahony, Theolojia ya Dhambi kwa Leo: Maelezo ya Kibiblia ya Dhambi.